

og dette udviklede han paa sin sædvanlige klare Maade, men lige derefter sagde han, at det ikke var Andet, end hvad der kunde gjøres med de andre Embedsmænd. Dersom det nu er saa galt og forkert, hvorledes kan saa den ærede Minister sige, at det er Noget, der gjælder for de andre Embedsmænd, og gjælder det for de andre Embedsmænd, og kan det gjøres for dem — hvad jeg ikke tvivler om, naar den ærede Minister siger det, — saa kan jeg ikke se, at det er saa galt, som den ærede Minister vil gjøre det; thi Et af To; enten er det fornuftigt og rigtigt, som anvendes paa de andre Embedsmænd, eller ogsaa er det ikke; eet af disse Udsagn maa nødvendigvis være mindre rigtigt og holdbart. — Endnu kun en lille Bemærkning med Hensyn til dette Lovforslags videre Gang. Dersom det Forslag, der blev vedtaget ved 2den Behandling med Hensyn til denne Paragraph, skulde blive opretholdt for Fremtiden, maa vi komme til at nedsette de Lønninger, der ere fastsatte i Lovforslaget, thi det kan ikke være Andet, end at de, der have den Mening, at man skal lade den frivillige Vel staa aaben, maa have den Mening, at man derigjennem skal skaffe Præsterne en forøget Indtægt, men saa maa man vedtage en Nedsættelse i Lønningerne, saa kan jeg forstaa det, og saa vil der komme Samklang deri. Man siger da nemlig: Statskassen giver mindre Lønninger, end man ellers vilde give Præsterne, fordi de faae et Tilskud gennem Menighedernes frivillige Gaver; dette vil komplettere Præstens Lønning, forsaavidt han stiller sig, som han bør, ligeoverfor Menigheden; kan han derimod ikke vinde Menighedens Kjærlighed, er det rigtigt, at han maa nøies med den mindre Løn. Dette kan jeg forstaa, og man maa derfor være belavet paa at nedsette Lønningerne, dersom man vil opretholde Paragraphen i dens nuværende Skikkelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Der er mig noget Forunderligt i, at den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, taler saaledes, som om den Bestemmelse, om hvilken der nu er Spørgsmaal i det Forslag, som her foreligger, er en Be-

stemmelse, som man tidligere var enig om. Dette maa jeg endelig bede Alle lægge Mærke til ikke er saaledes, thi det er saa, at man aldrig nogenstunde, hverken her eller i Kirkekommissionen eller noget andetsteds er gaaet ind paa denne Bestemmelse (S. A. Hansen: Maa jeg gjøre en personlig Bemærkning!). Maaffe kunde den gjøres strax; det kan da oplyses, hvorvidt det er rigtigt, hvad jeg her har sagt. Det er forøvrigt Noget, som jeg holder mig overbevist om ikke vil kunne modsiges, at den Bestemmelse, her er Spørgsmaal om, er en ganske anden end den, som har foreligget saavel fra Regjeringens Side som fra Folkethingets, og hvorom ganske rigtig Folkethingets Majoritet i Forbindelse med Ministeren har forenet sig. Det er en velbekjendt Sag, at den Bestemmelse, som dengang var § 8 i Forslaget, aldeles ikke gaar ud paa det, hvorpaa dette Forslag gaar ud. Det er netop dette, der for mig er det Besynderlige ved hele denne Sag, og da vi nu staa ved dens Slutning, turde det maaffe være mig tilladt at fremsætte et Par Ytringer om Sagens Gang i Almindelighed, ihvorvel min Stilling til hele Sagen er vel bekjendt og tidligere af mig tilstrækkelig begrundet. Jeg tilstaar, at jeg havde tænkt mig, eftersom Sagen gik hidt, at man, naar man atter samlede her i denne Sal, vilde gjøre Forsøg paa at blive enig om en Ordning af dette Lønningsspørgsmaal. Jeg gjorde Regning derpaa eller tænkte mig dette, fordi det forekom mig, at man mod Slutningen af Forhandlingerne i forrige Samling, om ikke ved Andet, saa netop ved det varme og ivrige Foredrag af den ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), var kommen til Erkjendelse af, hvor overmaade Meget der opnaaedes ved den Ordning, som dengang var tilstiftet, hvad jeg forøvrigt indrømmer ikke i Begyndelsen af Forhandlingerne fremtraadte med samme Styrke. Men jeg troede, at man var kommen til at se, at her ikke var Spørgsmaal om disse Lønningers Størrelse i og for sig, men om mange andre Spørgsmaal, som til forskjellige Tider ere komne frem, og med Hensyn til hvilke man har anset det for meget uhyggeligt, om de vedblivende skulde staa hen; de havde nu den-